

5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, bir maddesinin kaldırılmasına ve bu kanuna bâzı maddelerin eklenmesine dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 23 . 7 . 1970 - Sayı : 13557)

No.
1310

Kabul tarihi
14 . 7 . 1970

MADDE 1. — 10 Haziran 1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 ve 18 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığına bağlı tüzel kişiliği haiz, «Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Devlet Tiyatroları bir Genel Müdür tarafından yönetilir.

Genel Müdürün emrinde yeteri kadar Genel Müdür yardımcısı bulunur.

Genel Müdürlük Bakanın onayı ile yurt içinde ve yurt dışında millî ve milletlerarası festivaller ile turneler tertibedebilir.

Genel Müdürlük malî, idari ve teknik imkânların müsaadesi içinde Ankara'da ve memleketin lüzum göreceği yerlerinde tiyatrolar kurabilir, mevcutları birleştirir ve bunları kaldırabilir.

İhtiyaca göre Ankara ve İstanbul dışında Genel Müdürlüğe bağlı olarak kurulacak tiyatrolar, tercihan rejisör niteliğinde bir müdür yönetiminde kendi kadrosundaki sanatkâr ve uzman memurlar veya merkezden gönderilecek sanatkâr, uzman memurlarla çalıştırılabileceği gibi tertiplenecek turnelerle de faaliyette bulundurulabilir.

Madde 2. — Devlet Tiyatrolarında oynanacak eserler edebî kurul tarafından seçilir. Bu kurul sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 kişi ile genel müdür, başrejisör, başdramaturg ve bir sanatkârdan teşekkül eder. Kurul başkanını kendi üyeleri arasından seçer.

Edebî kurul salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Başdramaturg emrinde yeteri kadar dramaturg bulunur.

Edebî kurulun tiyatrodaki memur bulunmayan üyelerine her toplantı için 100 lira toplantı ödeneği verilir.

Madde 3. — A) Devlet Tiyatrolarının sanat, teknik ve bu kanunda gösterilen işlerine bakmak üzere; Edebî Kurul Başkanı, başrejisör, sanat teknik müdürü, müzik işleri yöneticisi, genel müdürün görevlendireceği bir sanatkârdan mürekkep «Sanat ve Yönetim» Kurulu vardır.

Genel müdür, bu kurulun başkanıdır.

B) Devlet Tiyatrolarının disiplin işlerine bakmak üzere başrejisör, hukuk müşaviri, özlük işleri müdürü, Devlet Tiyatrosu personelinin kendi aralarından gizli oyla seçeceği bir sanatkârdan mürekkep «Disiplin Kurulu» vardır.

Genel Müdür veya yardımcılarında biri bu kurulun başkanıdır. Sanat ve Yönetim Kurulu ile Disiplin Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve bu toplantıda bulunanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Madde 4. — Devlet Tiyatrolarında;

A) Genel Müdür, Millî Eğitim Bakanının teklifi üzerine sahne hayatında başarılarıyla tanınmış sanatkârlar arasından müşterek kararname ile ve 3656 sayılı Kanunun 6 nci maddesi hükmüne göre,

B) Başrejisör, Genel Müdür yardımcıları ve yabancı uzmanlar Genel Müdürün teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanı tarafından,

C) Edebî Heyetin sanat ve edebiyat alanında tanınmış 3 üyesi Millî Eğitim Bakanı tarafından, sanatkâr üyesi ise Devlet Tiyatrosu sanatkârları arasından Genel Müdür tarafından,

D) Devlet Tiyatroları kadrosunda bulunan diğer her çeşit görevliler Genel Müdür tarafından, göreve alınırlar.

Madde 5. — A) Başrejisör, rejisörler, aktör ve aktrisler, reji asistanları, müzik işleri yöneticisi ile başkorrepetitör, tiyatro orkestrası, korosu ve balesi ile müzikli tiyatro icracıları, sanat teknik müdürü ve dekoratörler, kostüm kreatörleri Devlet Tiyatroları Sanatkâr memurlarıdır.

B) Başdramaturg ve dramaturglar, teknik müdür, başrealizator, başişik uzmanı, başperukacı, korrepetitör, bale piyanisti ve Devlet Tiyatroları uygulatıcı uzman memurlarıdır.

C) Kondüvitler, suflörler, atelye şefleri, sahne makyajcıları ve perukacıları, atelye ressamları, Butaforlar, sahne ışıkçıları, sahne şef makinist ve makinistleri, sahne marangozları, sahne demircileri, sahne terzileri, sahne kunduracıları, kaşörler, sahne âmirleri ve yardımcıları, sahne kostümcüleri, aksesuvarcılar, sahne uzmanları ile sanat ve yönetim kurulu tarafından görevlerinin özelliği belirtilecek ihtisası bulunan elemanlar da Devlet Tiyatroları uzman memurları adını alırlar.

6388 sayılı Kanun hükümleri Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü uygulatıcı uzman memurları hakkında da uygulanır. Uzman memurlardan kondüvit ve suflörler 6388 sayılı Kanunun Devlet Tiyatroları sanatkârlarına şamil olan hükümlerinden diğer uzman memurlar da aynı kanunun 3 ncü maddesi hariç diğer hükümlerinden faydalanırlar.

Devlet tiyatroları sanatkâr memurları, uygulatıcı uzman memurları ve uzman memurları sanat ve yönetim kurulu kararı üzerine Genel Müdürlükle aralarında yapılacak bir yıl süreli idari sözleşmelerle göreve alınırlar. Yapılacak idari sözleşmelere bu maddede belirtilen hizmet özellikleri de yazılır. Bunların sözleşmelerinin sonunda hizmete devamları da aynı usule tabidir.

Malî hakları ve özellikleri bu kanun içinde kalmak ve Devlet Memuru niteliklerine hâlel gelmek üzere sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurların hizmete alınma, hizmete devamı şekilleri ile sair özellik ve yükümlülükleri idari sözleşmelerinde belirtilir.

Madde 6. — Devlet konservatuvarları mezunları, stajiyer kadrolarına göre idari sözleşmeye tabi olmaksızın Devlet Tiyatrolarına alınırlar. Bunlar bir yıl süre ile stajiyer olarak çalışırlar. Bu sürenin bitiminde sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutularak başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelere ayrılarak sanatkârlığa alınır ve idari sözleşmeye bağlanırlar. Sınav sonucunda başarı gösteremiyenler veya bunlardan sanat ve yönetim kurulu kararı ile bir yıl daha staja tabi tutulmasına lüzum görülenler için ikinci yıl sonunda, yeniden yapılacak sınavda başarı sağlayamazlarsa görevden çıkarılırlar. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar Millî Eğitim Bakanlığının uygun göreceği hizmetlerde çalıştırılırlar.

Stajiyerler, staj süresi içinde idari sözleşmeli sanatkârlara ait haklardan yararlanırlar ve yükümlülüklerden sorumlu olurlar.

Madde 7. — Devlet Tiyatrolarına ilk defa idari sözleşme ile girecek sanatkârlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar sanat ve yönetim kurulu tarafından sınava tabi tutulurlar. Sınav sonunda başarı gösterenler kabiliyetlerine göre derecelendirilirler.

Memleketin sahne hayatında öteden beri yüksek başarılarıyla tanınmış olanlar, sanat ve Yönetim Kurulu kararıyla sınavsız olarak Devlet Tiyatroları sanatkârlığına alınabilirler. Bunlarla da idari sözleşme yapılır.

Madde 8. — Sanat ve Yönetim Kurulu bareme, kıdeme ve süreye bakılmaksızın sözleşmelerinin yenilenmesi sırasında sanatkâr memurlara, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlarla sair idari sözleşmeli görevlilerin derecelerini göstermiş oldukları ehliyeteye göre kararlaştırılır.

Ücretleri indirmeye ve yükseltmeye sanat ve Yönetim Kurulu yetkilidir. Ancak bu indirme, yükseltme emeklilikle iktisabedilen hakları ihlâl edemez. Mukavelenin feshi halinde genel hükümler uygulanır.

Madde 9. — Genel müdürle sanatkâr memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir. Ve hiçbir harc, vergi ve resme tabi değildir.

Madde 10. — A) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü sanatkârları, uygulamacı uzman memurları ile uzman memurları ve stajiyerler tesbit edilecek ehliyet ve iktidarları nazarı itibara alınarak aşağıda gösterilen ücretlerle çalıştırılırlar:

Stajiyerler ayda	1 200	Tl.
Uzman memurlar ayda	800 — 3 500	»
Uygulamacı uzman memurlar ayda	1 000 — 4 250	»
Sanatkâr memurlar ayda	1 500 — 5 500	»

B) Devlet Tiyatroları Genel Müdürüne en yüksek sanatkâr memur ücretine ilâve olarak Bakanlar Kurulunca tâyin edilecek miktarda idare ve temsil ödeneği verilir.

C) Sanatkârlar içkili gazino ve buna benzer yerlerde çalışamazlar. Aksi halde sözleşmeleri genel müdürlükçe re'sen feshedilir.

Madde 12. — Devlet tiyatrolarının gelirleri:

- Genel bütçenin Millî Eğitim Bakanlığı kısmının «Eğitim kurumları giderleri» tertibinden ayrılan ödenek,
- Temsillerden elde edilecek hâsılât,
- Tanıttıcı ve aydınlatıcı yayımlardan temin olunacak gelirler,
- Tiyatro faaliyetinden yararlanan il özel idareleri ile belediyelerince yapılabilecek bağışlar,
- Her çeşit bağışlar ve diğer çeşitli gelirler,
- Tertiplenecek millî ve milletlerarası festivallerden elde edilecek hâsılâtтан ibarettir.

Madde 18. — A) Devlet tiyatroları sanatkârlarını ve diğer idari sözleşmeli memurlarını görgü, bilgi ve ihtisaslarını artırmak amacıyla, yol parasını ve almakta oldukları aylık ücretleri, müessese bütçesinden ödenmek suretiyle en çok bir yıla kadar ve beş yıl içinde bir defaya mahsus olmak üzere, yabancı ülkelere göndermeye, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürlüğü yetkilidir. Bu konuda sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır. Bu madde uyarınca kendilerine izin verilmiş olanların memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklı kalır.

B) Devlet tiyatroları mensuplarının hastalık veya her türlü estetik, cerrahi ameliyat ve müdahaleye mâruz kalmaları halinde, lüzum ve zaruretlere göre yurt içinde veya dışında münferiden veya refakat ile muayene ve tedavi ettirmeye gerekli ilâğ, protez ve sair masrafları ile cenaze masraflarını yapmaya Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Tedavi, ameliyat ve müdahalenin yurt dışında yapılması gerektiği takdirde, bu konuda sanat ve Yönetim Kurulundan karar alınır.

C) Bilgi ve görgü maksadiyle yabancı memleketlere gönderilen sanatkâr ve diğer görevliler yurtda dönüşlerinde yabancı memleketlerde kaldıkları sürenin birbuçuk katı kadar mecburi hizmetle yükümlüdürler.

MADDE 2. — 10 Haziran 1949 tarihli 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — İstanbul Kültür Sarayı ile Ankarada'ki Büyük Tiyatro binalarını, bunların müstemilâtı ve tesislerini, müstereken ve munhasıran Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü kullanırlar.

EK MADDE 2. — Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünce tertibedilecek yurt içi turne faaliyetlerine katılacak sanatkâr memurlar, uygulamacı uzman memurlar ve uzman memurlarla diğer görevlilere ödenecek harcırah yevmiyeleri 75 lirayı geçmemek üzere her yıl sanat ve Yönetim Kurulunca tesbit edilir. Turnelerdeki ikâmet yerleri genel müdürlükçe temin edilir ve parası da genel müdürlük bütçesinden ödenir. Turne ile ilgili seyahatlerin zamanı ve hangi vasıtalar ile yapı-

lacağı genel müdürlükçe tâyin olunur. Harcırah yevmiyelerinde her hangi bir kesinti yapılamaz ve otel ücreti tenzil edilmez. Yurt dışı turne faaliyetlerine ait yolluk ve harcırahlar hakkında genel hükümler uygulanır.

EK MADDE 3. — İki ayrı görevi aynı zamanda yapan sanatkârlara, ikinci görevi için, bu sanatkârların almakta olduğu ücretin bir aylık tutarını geçmemek ve yılda bir defa olmak üzere sanat ve Yönetim Kurulunca tesbit edilecek miktarda ek ücret ödenebilir.

EK MADDE 4. — Devlet tiyatroları mensupları 7244, 263 ve 819 sayılı kanunlarla tanınan haklardan yararlanırlar. İdari sözleşmeli memurlara ödenecek meblâğ, idari sözleşmelerle belli edilen aylıklara ilâve edilmek suretiyle hesaplanır.

EK MADDE 5. — 657 sayılı Kanunla değerlendirme, sınav ve ödül kurullarına verilen görevler, sanat ve Yönetim Kurulu tarafından ifa edilir.

EK MADDE 6. — 274 ve 275 sayılı kanunların hükümleri Devlet tiyatrosu mensupları için uygulanmaz.

MADDE 3. — 5441 sayılı Kanunun 17 nci maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 4. — 5441 sayılı Devlet Tiyatrosu kuruluşu hakkındaki Kanuna aşağıdaki geçici maddede eklenmiştir:

GEÇİCİ MADDE 5. — Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Kuruluşu Kanunu kabul edilip yürürlüğe girinceye kadar 5441 sayılı Kanunun opera ile ilgili hükümleri uygulanır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
1	14	403	59	81	360
4	79	667		82	373
6	102	338:354,354:358	60	92	270:291,298,
		103			313:314
		104			444,486,495:498

I - Gereğçeli 135 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 102 nci Birleşimine, 1452 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 92 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Millî Eğitim ve Plân, Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan geçici komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/83